

Полуострова, придружена съ етнографска карта. Лежановиятъ трудъ, обнародванъ въ едно врѣме на нѣмски и френски въ известното списание „*Petermann's Geographische Mittheilungen*“, е ималъ голѣмо значеніе не само за учения свѣтъ, но и за дипломатията, понеже Лежановата етнографска карта, отъ която тукъ прилагаме точенъ изводъ на Македонската частъ, се взимаше въ внимание въ всичкитѣ по-послѣшни конференции и договори, които се занимаваха съ балканскитѣ въпроси, дори до Берлинския Договоръ. Лежанъ поставя долината на Българска Морава въ българскитѣ етнографски прѣдѣли. Около Битоля, Прѣспа и Струга оставя сръбски острови, както и Ами Буе. Нему, както и на другитѣ западни учени не слависти, не сѣ били достъпни изслѣдваніята на Григоровича. Лежанъ прѣдставя по-добръ сарж-гьолската турска група, сѣщо и бѣломорската. Прави голѣма грѣшка като счита родоискитѣ помаци за Турци. Етнографскитѣ граници на българския народъ сѣ опрѣдѣлени доста точно.¹⁾

Прѣзъ 1863 год. въ Македония и Стара Сърбия сѣ пѣтували двѣ англичанки *Мекензи* и *Ирби*. Тѣхното пѣтувание е важно за насъ, понеже тѣ сѣ посвѣтили всичкото си врѣме главно на изучаванье населението въ странитѣ, дѣто сѣ минали, и сѣ познавали доста добръ сръбския езикъ. Обнародванитѣ тѣхни пѣтни бѣлѣжки, написани съ голѣма проучувателностъ за поробенитѣ българи и сърби въ турскитѣ владѣнія, сѣ посрѣшнати добръ отъ английския свѣтъ и сѣ послужили много за опознаване на народитѣ въ Македония. При книгата има етнографска карта, който не се отличава много отъ Лежановата. По-точна е само арнаутско-българската граница на западъ.

Интересенъ е за отношенията между сърбитѣ и българитѣ сръбскитѣ прѣводъ на Мекензи-Ибриевата книга, направенъ отъ известния сръбски ученъ Миятовичъ и напечатанъ съ иждивеніето на сръбския князь Михаилъ. Въ прѣдговора прѣводачтъ хвали авторитѣ като отлични изслѣдователи на българскитѣ и сръбски земи и ни дия нѣма отъ неудоволствие за това, че тѣ считатъ населението отъ Солунъ до Охридъ, Скопие и Нишъ като българско²⁾ и областта Македония именуватъ „Южна България.“³⁾

Ние прилагаме тукъ изводъ отъ македонската частъ на Мекензи-Ибриевата етнографска карта, вземена отъ сръбския прѣводъ. Тази карта е важна още затуй, че сѣвернитѣ части отъ нея сѣ поправени отъ полковника Захъ,⁴⁾ който бѣ пропѣтувалъ тия мѣста заедно съ Хана и ли е познавалъ много добръ.

¹⁾ Lejean, *Ethnographie der Europäischen Türkei*. Petermann's Mittheilungen, 4 Ergänzungsheft, 1861. стр. 29.

²⁾ Отъ това врѣме на братско живѣние между сърби и българи е и договорътъ, направенъ между българскитѣ първенци въ Букурещъ и сръбското правителство, който се обнародва въ списанието „Българска Сбирка“ (кн. I за 1900 год. стр. 52—54). Споредъ този договоръ Македония се туря между българскитѣ области.

³⁾ Г. Мјур Макензи и А. П. Ирби, Путovanje по словенскимъ землямъ турскѣ у Европи, од енглескогъ превео Ч. Миятовичъ, у Београду, 1868. стр. 27.

⁴⁾ Все тамъ, Предговор, стр. VIII, бѣлѣжка.